

mit der Ergänzung: सर्वभूत° 3,27,7. ऋ° ein ungleiches —, unfreundliches Benehmen MAITRĀJUP. 40. — 3) Gleichmässigkeit, ein richtiges —, normales Verhältniss: समलगतवीर्यं adj. Suçr. 1,126,13. — Vgl. समता.

समत्सर (2. स + म°) adj. (f. स्रा) 1) unwillig, grollend mit (समम्) RĪĀ-TAR. 6,179. — 2) missgünstig, neidisch auf, neidisch: काकुत्स्थमुद्दिश्य RAGH. 7,3. KATHĀS. 22,37. 39,57.

समद् f. Streit, Händel NAIGH. 2,17. häufig loc. pl. RV. 1,5,4. 66,6. 173,7. 2,12,3. कर्तारं ज्योतिः समत्सु 8,16,10. यद्गमी याति समदामुपस्थे 6,75,1. तीव्राः समदो जयेम 2. समदो गर्मिष्ठः AV. 5,20,12. ऋद् जन्याय समदं कृषामि RV. 10,125,6. ÇAT. BR. 1,1,4,24. 3,6,2,2. 4,6,8,12. देवताभ्यः समदं दध्यात् erregt Händel unter den Göttern TBa. 2,1,2,10. 3,3,2,2. तत्रापि च विशेषे च zwischen K. und V. TS. 2,2,21,2. ताभ्य एवासमदं करोति macht, dass unter ihnen Frieden bleibt, ÇAT. BR. 1,1,2,18. 4,4,2,3. Die beiden Ableitungen सम् + ऋद् essen und सम् + मद् (weil Trunkene Händel kriegen DURGA), welche schon Nir. 9,17 giebt, obwohl Padap. richtig समद् schreibt, halten wir für gleich unbrauchbar; vielmehr 2. सम् + suff. ऋद् wie दृषद्, भसद्, वनद्, शरद्; vgl. ὄμαδος.

समद (2. स + मद्) adj. (f. स्रा) aufgeregt, berauscht: Indra Spr. (II) 5972. Weiber Ind. St. 8,396. Rr. 3,3. Bienen 6,27. brünstig: Elephanten MBh. 1,5344. 7,1162. 12,1392. Spr. (II) 6348. Stiere MBu. 8,4386. Vögel UTTARAR. 33,15 (44,10).

समदन n. wohl = समद्. स मन्युमीः समदनस्य कर्ता RV. 1,100,6. स-ज्मदन PADAP.

समदर्शन adj. 1) gleich, ähnlich: महेन्द्र° R. GORR. 2,1,1. 108,12. — 2) auf Alles oder Alle mit gleichen Augen schauend MBh. 12,8027. 13,2178. RAGH. 8,24. MĀRK. P. 59,9. BHĀG. P. 3,29,33. 32,25. 4,13,7. 28,37. 7,1,42. 9,4,66. सर्वत्र BHAG. 6,29. R. GORR. 2,7,10. सर्वेषाम् 1,19,20. — Vgl. तुल्यदर्शन.

समदर्शिनं adj. = समदर्शन 2) R. 7,2,33. Spr. (II) 66. BHĀG. P. 6,17,35. 7,10,18. सर्वत्र R. GORR. 1,7,7. ASHĀV. 17,15. MĀRK. P. 18,13. 30. श्लाभे यदि वा लाभे MBh. 1,4604. 12,266. विद्याविनयसंपन्ने ब्राह्मणे गवि हस्तिनि । शुनि चैव श्यपके च BHAG. 5,18.

समडु (I) f. Tochter THĀK. 2,6,7; vgl. die Corrigg. und समर्धुका.

समडुःख adj. den Schmerz mit einem Andern theilend, mitleidig R. 2,41,3. RAGH. 8,39.

समडुःखसुख adj. 1) Leiden und Freuden mit einem Andern theilend MBh. 1,7622. ÇĀK. 59. — 2) Leiden und Freuden gleich wenig beachtend BHAG. 2,15. ASHĀV. 5,4.

समदम् adj. = समदर्शन 2) BHĀG. P. 1,4,4. 9,21. 2,7,10. 3,24,44. 4,12,36. 14,41. 6,3,27. 7,11,9. 8,23,8. 10,87,23. सर्वत्र 6,17,34. ऋद्वा वा हारे वा u. s. w. Spr. (II) 844.

1. समदृष्टि f. das Schauen mit gleichen Augen auf Alles oder Alle: दुःखे सुखे च विप्रेन्द्र या दृष्टिर्वर्तते सदा (lies समा) । तथा शत्रौ च मित्रे च समदृष्टिश्च सा स्मृता ॥ KRĪĀJOGASĀRA 16 im ÇKDn. तिलस्तदेता द्रष्टव्याः समदृष्ट्या सुत त्वया KATHĀS. 45,179.

2. समदृष्टि adj. = समदर्शन 2) Spr. (II) 5192. Davon nom. abstr. °ल n.: सर्वत्र RĪĀ-TAR. 1,357.

समदन् (von समद्) adj. streitend: Indra RV. 6,18,2. 7,20,3.

VII. Theil.

समद्विदिभुज adj. zweimal zwei gleiche Seiten habend, ein Rhomboid COLEBR. Alg. 38.

समद्विभुज adj. zwei gleiche Seiten habend ebend.

समधर्म adj. (f. स्रा) von gleicher Eigenthümlichkeit, gleich, ähnlich: समनःसधर्माणां स्त्रीणाम् BHĀG. P. 4,29,54.

समधिक (2. सम् + ऋ°) adj. (f. स्रा) = अतिरिक्त AK. 3,2,25. 1) überschüssig, mit einem Ueberschuss versehen, mehr seiend: मास ein Monat und darüber MBh. 15,967. मासत्रय Hir. 33,8. वर्षात्समधिकाद्वा VARĀH. BRH. S. 97,8. KULL. zu M. 4,7. शत R. 7,60,7. — 2) das gewöhnliche Maass übersteigend, gesteigert: समधिकारम्भ UTTARAR. 70,4 (90,4). °लावाय SĀH. D. 52,12. °लञ्जावती (adv.) 99. समधिकतररूपं schöner als (abl.) RAGH. 18,52. समधिकतरोच्छ्वासिन् (adv.) MEGH. 100.

समधिगम (von गम् mit समधि) m. das Verstehen, Begreifen: नाञ्जसाव्युत्पन्नलोकसमधिगमः BUĀG. P. 5,13,26.

1. समधुर (2. स + म°) 1) adj. süß. — 2) f. स्रा Weintraube Ausu. 83.

2. समधुर (2. सम + धुर = धुर) adj. eine gleiche Last tragend wie (gen.) RAGH. 9,24.

समधृत adj. gleich abgewogen, auf der Wage gleich gemacht: द्वे कृजले समधृते विज्ञेयो रोप्यमाषकः M. 8,135.

1. समन (von 2. सम् n. Zusammentreffen, Begegnung, und zwar 1) Umarmung: श्राचरत्सी समनेव (für °नमिव Nir. 9,40) घोषा RV. 6,75,4. eben so 4,58,3 (Nir. 7,17). 10,168,2. — 2) Streit, Kampf NAIGH. 2,17. Nir. 9,14. 18. RV. 6,75,3. 5. वज्री न सतिः समना जिगाति 9,96,9. या यन्नः समने पर्यथः 10,143,4. VS. 9,9. — 3) Zusammenkunft, Festversammlung: सम्युवो न समनेष्वञ्जन् sie schmückten sich wie Jungfern beim Feste RV. 7,2,5. 2,16,7. हेतैव याति समनेषु रमेन् 9,97,47. समनेव व्युप्यतः कृणवन्मानुषा युगा er macht die Menschen zu einem bewundernden Zuschauerkreis d. h. zieht Aller Augen auf sich 8,51,9. 10,55,5. 86,10. AV. 2,36,1. अन्यासो समने यती zu Anderer Festen d. h. Hochzeiten gehend 6,60,2. — 4) Verkehr: वि या सूजति समने व्यर्धिनः welche die Geschäftigen auf Verkehr aussendet RV. 1,48,6. — Vgl. 1. ऋ°.

2. समन s. 2. ऋ°.

समनर्ग adj. zur Versammlung gehend: °गा इव त्राः RV. 1,124,3. Agni 7,9,4.

समनन (von 2. ऋन् mit सम्) n. das Zusammenathmen Nir. 7,17.

समनत्तर (2. सम् + ऋ°) adj. unmittelbar folgend: तं (प्रवरं शत्रुं) च कृत्वा हनिष्यामि ये तत्र समनत्तराः R. 5,83,18. BHĀG. P. 6,18,3. श्राज्ञापय विभो कार्यमस्माकं समनत्तरम् was wir unverzüglich zu thun haben HARIV. 8215. °क्रिया PAÑKĀT. ed. OFN. 59,2. SARVADARÇANAS. 20,3.5. मात्यानि वस्त्राणि विविधानि च । गन्धतैलं च गन्धांश्च यच्चात्र समनत्तरम् ॥ 80 v. a. und Anderes R. 4,24,16. °रम् unmittelbar hinter: लक्ष्मणात् R. 6,4,50. शिबिका° 4,24,25. unmittelbar darauf MBh. 5,6072. R. 5,89,11. 6,70,17. KATHĀS. 6,139. MĀRK. P. 16,79. SĀH. D. 27,9. unmittelbar nach mit gen. MBh. 1,5333. am Ende eines comp. R. 6,101,14 (तद्वाक्यस्य° zu lesen). KATHĀS. 4,24. SARVADARÇANAS. 4,6. इच्छासमनत्तर-संज्ञात 95,14.

समनर् m. = समशङ्कु GOL. TRIPR. 47. GARIT. TRIPR. 26.

समनसु (2. स + म°) adj. einmüthig, einträchtig P. 6,1,144. VĀRT. 3.